ĐẠI HỌC QUỐC GIA TP. HÒ CHÍ MINH TRƯỜNG ĐẠI HỌC CÔNG NGHỆ THÔNG TIN

8000g

Tài liệu hướng dẫn thực hành:

THIẾT KẾ VI MẠCH VỚI VERILOG HDL

Tác giả: Lâm Đức Khải

LƯU HÀNH NỘI BỘ Thành phố Hồ Chí Minh – Tháng 10/2017

MỤC LỤC

Bài 2. THIẾT KẾ MẠCH ĐẾM ĐỒNG BỘ CÓ KHẢ NĂNG N TRỊ BAN ĐẦU	NAP GIÁ 13
2.1 Mục tiêu	13
2.2 Nội dung thực hành	13
2.3 Sinh viên chuẩn bị trước ở nhà	13
2.4 Hướng dẫn thực hành	13
Bài 3. THIẾT KẾ MẠCH TUẦN TỰ BẰNG MÔ HÌNH MÁY THÁI HỮU HẠN	TRANC
3.1 Mục tiêu	15
3.2 Nội dung thực hành	15
3.3 Sinh viên chuẩn bị trước ở nhà	15
3.4 Hướng dẫn thực hành	15
Bài 4. THIẾT KẾ ALU	17
4.1 Mục tiêu	17
4.2 Nội dung thực hành	17
4.3 Sinh viên chuẩn bị ở nhà	17
4.4 Hướng dẫn thực hành	18
Bài 5. THIẾT KẾ DATAPATH ĐƠN GIẢN	20
5.1 Mục tiêu	20
5.2 Nội dung thực hành	20

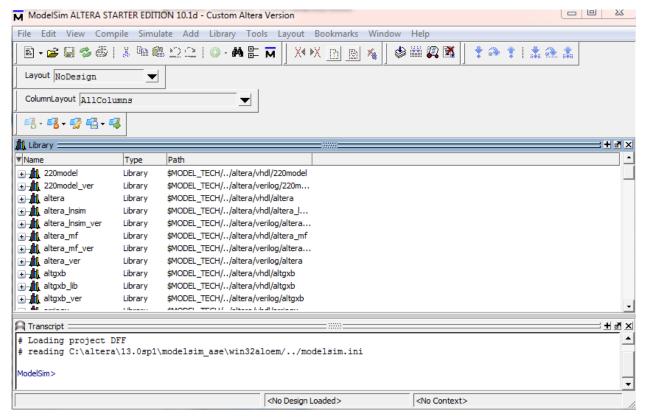
5.3	Sinh viên chuẩn bị ở nhà	21
5.4	Hướng dẫn thực hành	21
Bài 6	. THIẾT KẾ SIMPLE CONTROL UNIT	22
6.1	Mục tiêu	22
6.2	Nội dung thực hành	22
6.3	Sinh viên chuẩn bị ở nhà	23
6.4	Hướng dẫn thực hành	24
Bài 7	. THIÉT KÉ SIMPLE PROCESSOR	25
7.1	Mục tiêu	25
7.2	Nội dung thực hành	25
7.3	Sinh viên chuẩn bị ở nhà	26
7.4	Hướng dẫn thực hành	26

NỘI QUY THỰC HÀNH

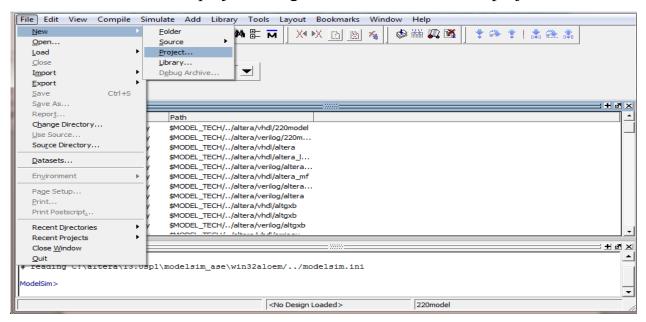
- Sinh viên tham dự đầy đủ các buổi thực hành theo quy định của giảng viên hướng dẫn (GVHD) (6 buổi với lớp học cách tuần và 10 buổi với lớp học liên tục).
- 2. Sinh viên phải chuẩn bị các phần từ mục 1 tới mục 3 trong phần "Hướng dẫn thực hành" trước khi đến lớp. GVHD sẽ kiểm tra bài chuẩn bị của sinh viên trong 15 phút đầu của buổi học (nếu không có bài chuẩn bị -> tính vắng buổi học đó).
- 3. Sinh viên phải chạy thiết kế của mình trên phần mềm mô phỏng ModelSim để kiểm tra thiết kế, sau đó giảng viên sẽ kiểm tra để hoàn thành bài thực hành.

Bài 1. HƯỚNG DẪN THỰC HÀNH THIẾT KẾ VI MẠCH DÙNG VERILOG TRÊN MODELSIM

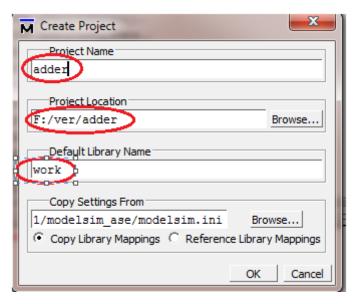
Bước 1. Mở phần mềm ModelSim

Bước 2. Tạo project. Bằng cách chọn file -> new -> project

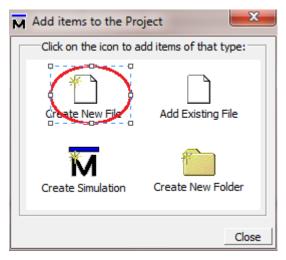

Bước 3. Điền thông tin về tên project, đường dẫn cũng như tên Library cho project mới. Ta có thể đặt tên cho project cũng như đường dẫn của project tùy ý

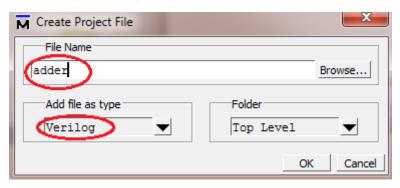
Hình 5.3 Cửa sổ điền thông tin cho project

Bước 4. Nhấn OK, một cửa sổ mới hiện ra, chọn Create New File

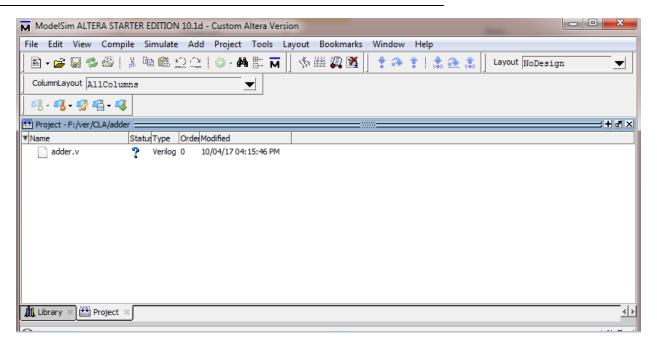
Hình 5.4 Tạo new file

Bước 5. Nhập tên file muốn tạo và chọn loại

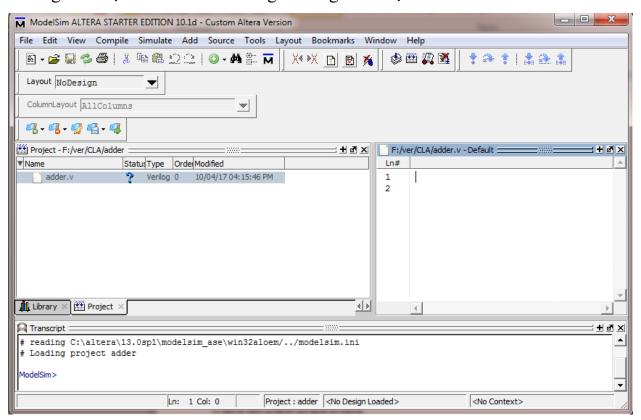
Hình 5.5 Điền thông tin cho new file

Bước 6. Nhấn OK, quay trở về cửa sổ trong bước 4, nhấn Close

Hình 5.6 Cửa sổ sau khi tạo project

Bước 7. Double click vào Adder.v bên màn hình Workspace, một cửa sổ dùng cho việc mô tả thiết kế dùng Verilog xuất hiện

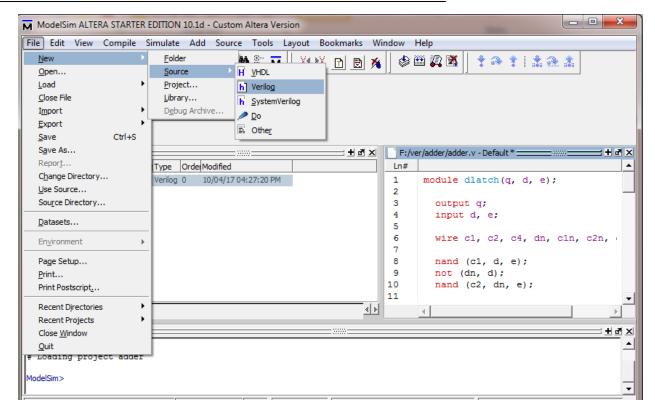
Hình 5.7 Cửa sổ dùng cho mô tả thiết kế

Bước 8. Dùng ngôn ngữ Verilog mô tả thiết kế, ở đây ta đang thực hiện ví du là mô tả thiết kế môt bô adder 3bit.

```
1
      module CLA 3b(A, B, Cin, S);
 2
        input [2:0] A, B;
 3
        input Cin;
 4
        wire Cout;
 5
        output [3:0] S;
 6
        wire [2:0] G, P;
 7
        wire [1:0] C;
        wire [5:0] W;
 8
 9
10
        and a0(G[0], A[0], B[0]);
11
        xor x0(P[0], A[0], B[0]);
12
        and a1(G[1], A[1], B[1]);
13
        xor x1(P[1], A[1], B[1]);
14
        and a2(G[2], A[2], B[2]);
        xor x2(P[2], A[2], B[2]);
15
16
17
        and pc0(W[0], P[0], Cin);
18
        or o0(C[0], W[0], G[0]);
19
20
        and pc1(W[1], W[0], P[1]);
21
        and pc2(W[2], G[0], P[1]);
22
        or o1(C[1], G[1], W[1], W[2]);
23
24
        and pc3(W[3], W[1], P[2]);
25
        and pc4(W[4], W[2], P[2]);
26
        and pc5(W[5], G[1], P[2]);
27
        or o2(Cout, G[2], W[3], W[4], W[5]);
28
29
        xor s0(S[0], Cin, P[0]);
        xor s1(S[1], C[0], P[1]);
30
31
        xor s2(S[2], C[1], P[2]);
32
        and s4(S[3], Cout, 1);
33
34
      endmodule
```

Hình 5.8 Mô tả thiết kế adder

Bước 9. Tạo Testbench để định nghĩa dạng sóng cho các tín hiệu input của thiết kế. Ta mở tiếp một cửa sổ khác cũng dùng Verilog để thiết kế bằng cách chọn tab File -> New -> Source -> Verilog

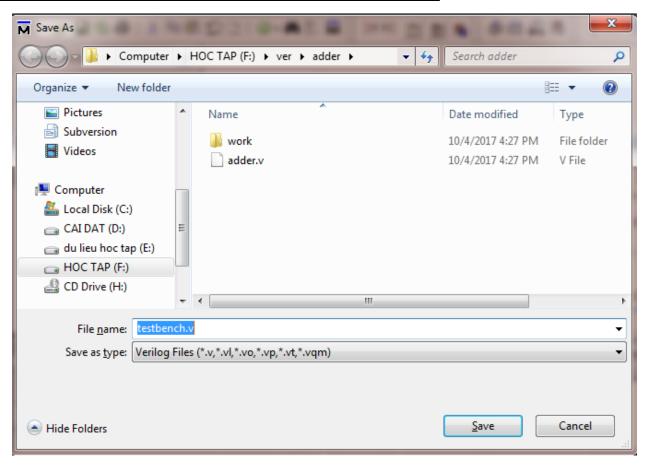
Hình 5.9 Tao new file

Bước 10. Một cửa sổ mới dùng Verilog để mô tả thiết kế khác xuất hiện, ta mô tả testbench cho thiết kế như sau

```
module CLA M(A, B, Cin, S);
         input [2:0] A, B;
         input Cin;
         output [3:0] S;
         assign S = (A + B + Cin);
       endmodule
       `timescale 1ns/100ps
       module CLA testbench();
10
11
12
               reg[2:0] A, B;
               reg Cin;
13
               wire[3:0] S ,mS;
14
15
               initial
16
               begin
               #640 $stop;
end
18
19
20
               initial
               begin
22
                   Gen();
23
24
25
               CLA_3b Inst1(.A(A), .B(B), .Cin(Cin), .S(S));
26
27
               CLA_M Inst2(.A(A), .B(B), .Cin(Cin), .S(mS));
29
                begin
                   A<= 0;
B <= 0;
Cin <= 0;
31
                   forever begin
#5 A <= (A + 1);
   if(A == 3'b111)</pre>
33
34
35
```

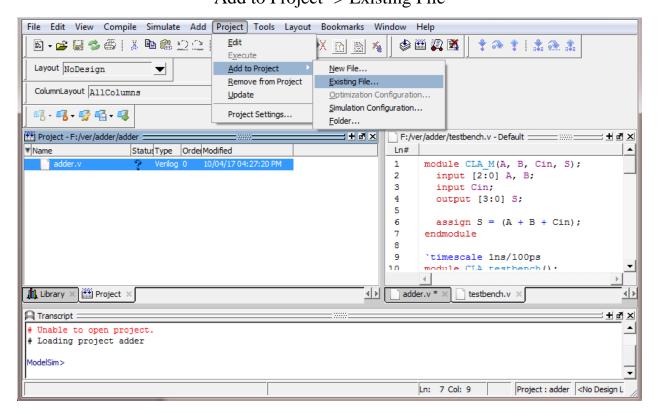
Hình 5.10 Mô tả Testbench cho thiết kế

Bước 11. Lưu testbench cho thiết kế với tên Testbench.v

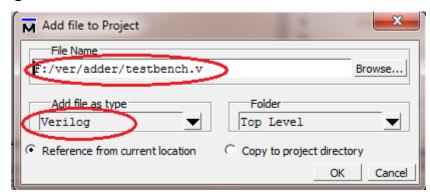
Hình 5.11 Lưu mô tả testbench

Buốc 12. Add file Testbench.v vừa tạo vào project, chọn tab Project -> Add to Project -> Existing File

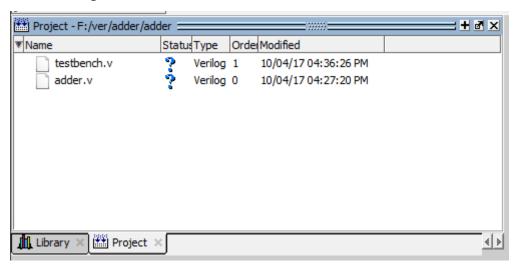
Hình 5.12 Add file Testbench vào project

Bước 13. Chỉ đường dẫn đến file Testbench

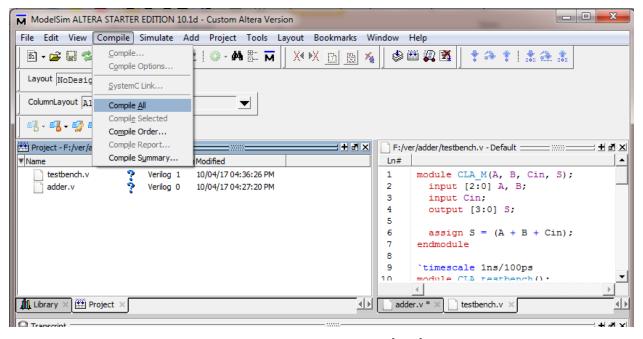
Hình 5.13 Chỉ đường dẫn đến file Testbench

Bước 14. Cửa sổ Workspace xuất hiện như sau

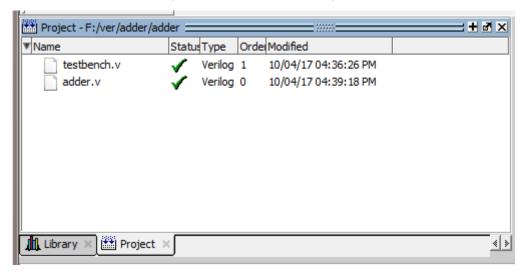
Hình 5.14 Cửa sổ Workspace sau thiết kế

Bước 15. Compile mô tả thiết kế, chọn tab Compile -> Compile All

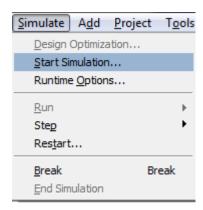
Hình 5.15 Compile thiết kế

Bước 16. Nếu mô tả thiết kế không có lỗi thì sẽ có thông báo sau

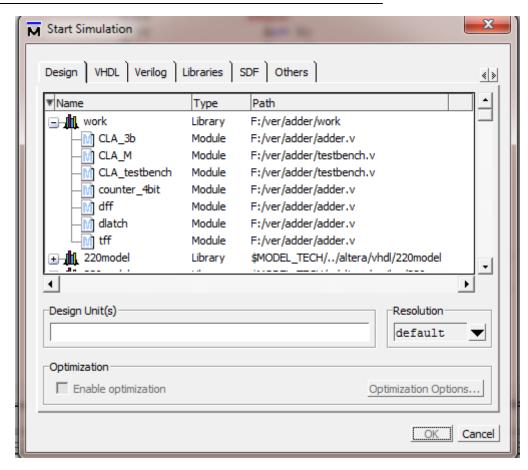
Hình 5.16 Compile thành công

Bước 17. Sau khi ta mô tả thiết kế và mô tả testbench cho thiết kết thành công ta sẽ thực hiện các bước chạy mô phỏng, chọn tab Simulate -> Start Simulation

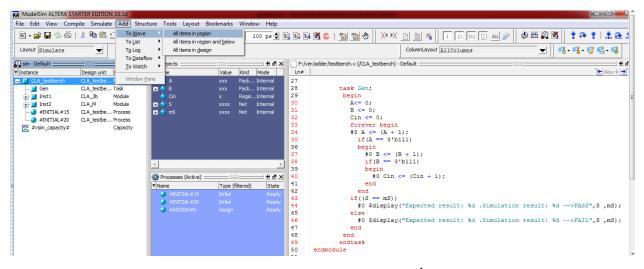
Hình 5.17 Thiết lập mô phỏng

Bước 18. Một cửa sổ như hình dưới xuất hiện, ta chọn tab Design -> work -> Testbench. Nhấn OK

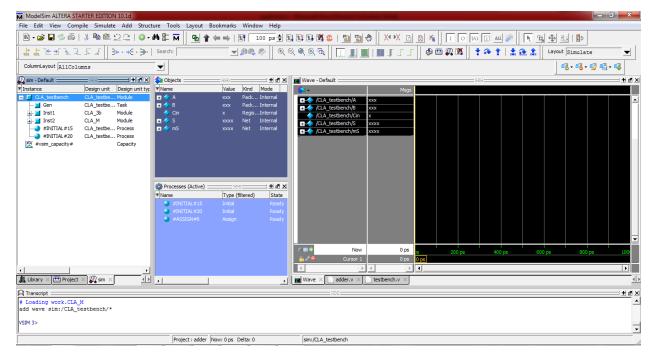
Hình 5.18 Chọn thiết kế cần mô phỏng

Bước 19. Một cửa sổ như sau xuất hiện, Click phải chuột lên Testbench ->Add -> To Wave -> All items in region

Hình 5.19 Chọn tín hiệu dạng sóng cần quan sát

Bước 20. Cửa sổ dạng sóng được mở ra

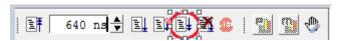
Hình 5.20 Cửa số dạng sóng

Bước 21. Chọn khoảng thời gian chạy mô phỏng

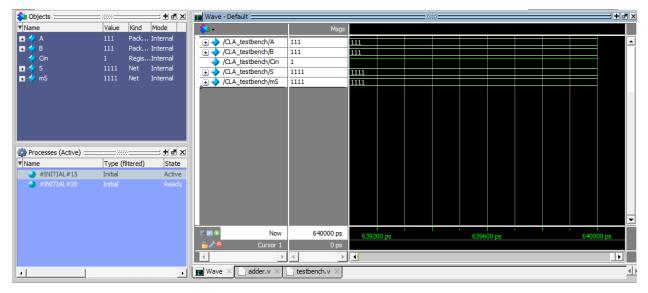
Hình 5.21 Thiết lập thời gian chạy mô phỏng

Bước 22. Nhấn nút chạy mô phỏng

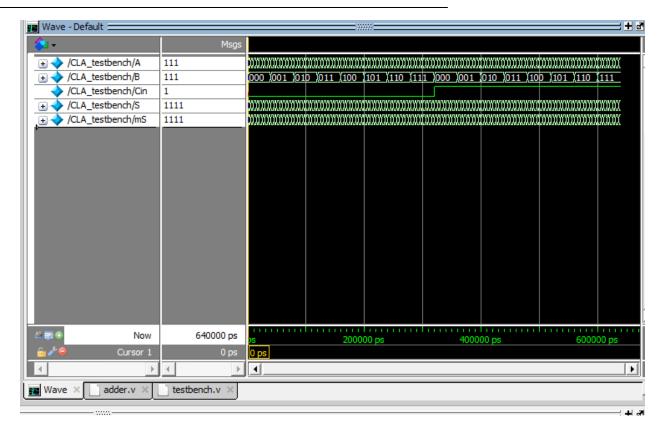

Hình 5.22 Chạy mô phỏng

Bước 23. Sau khi chạy xongs

Bước 24.nhấn nút "Zoom Full" để thấy toàn bộ dạng sóng

Hình 5.24 Dạng sóng sau mô phỏng

Bước 25. Quan sát ta thấy, tín hiệu ngõ ra không có delay timing so với các tín hiệu ngõ vào. Bởi vì đây là mô phỏng pre-synthesis nên trong quá trình chạy mô phỏng, thông tin về định thời cho các node bên trong thiết kế không được cung cấp, do đó delay timing giữa các node này là bằng 0.

Bước 26. Quan sát dạng sóng và debug function nếu có sai.

Kiểm tra kết quả sử dụng Testbench: Nếu các bạn thấy việc quan sát dạng sóng và debug khá tốn thời gian. Bạn cũng có thể kiểm tra xem mạch của mình đúng hay sai bằng cách sau. Bạn có thể viết một module khác thực hiện chức năng đó, sau đó kiểm tra kết quả của 2 module và in nó ra.

Bước 1: Thiết kế module

```
1    module CLA_M(A, B, Cin, S);
2    input [2:0] A, B;
3    input Cin;
4    output [3:0] S;
5    assign S = (A + B + Cin);
7    endmodule
```

Bước 2 : Chạy testbench bao gồm cả module viết thêm và module chính

```
9
      `timescale 1ns/100ps
      module CLA_testbench();
10
11
            reg[2:0] A, B;
            reg Cin;
12
13
            wire[3:0] S ,mS;
14
15
            initial
16
            begin
              #640 $stop;
17
18
            end
19
20
            initial
21
            begin
22
              Gen();
23
            end
24
            {\tt CLA\_3b~Instl(.A(A),~.B(B),~.Cin(Cin),~.S(S));}
25
26
            CLA_M Inst2(.A(A), .B(B), .Cin(Cin), .S(mS));
27
28
            task Gen;
29
             begin
              A<= 0;
30
31
              B <= 0;
32
               Cin <= 0;
33
               forever begin
34
               #5 A <= (A + 1);
35
                if(A == 3'b111)
36
                 begin
37
                  #0 B <= (B + 1);
38
                  if(B == 3'b111)
39
                  begin
40
                   #0 Cin <= (Cin + 1);
41
                  end
42
                 end
```

Bước 3: Hiển thị kết quả

Bước 4: Quan sát kết quả nhận được

Bài 2. THIẾT KẾ MẠCH ĐẾM ĐỒNG BỘ CÓ KHẢ NĂNG NẠP GIÁ TRỊ BAN

ĐẦU

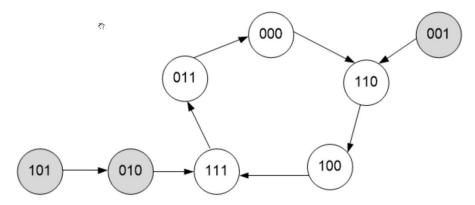
2.1 Mục tiêu

Mục tiêu của bài này là giúp sinh viên:

Sử dụng ngôn ngữ Verilog HDL, thiết kế được một mạch đếm đồng bộ.

2.2 Nội dung thực hành

Trong Lab này, sinh viên sử dụng mô hình hành vi (behavioral model) trong ngôn ngữ Verilog HDL để thiết kế một mạch đếm đồng bộ có chu trình đếm như sơ đồ trong Hình 1-1.

Hình 2-1 Sơ đồ chuyển trạng thái của bộ đếm

2.3 Sinh viên chuẩn bị trước ở nhà

- ♣ Sử dụng ngôn ngữ Verilog HDL thiết kế bộ đếm như trên Hình 1-1 với giá trị ban đầu của mạch đếm được nạp vào thông qua các chân Preset và Clear trên phần mềm mô phỏng ModelSim.
- ➡ Viết testbench tạo giá trị cho các tín hiệu input và chạy mô phỏng kiểm tra chức năng của thiết kế.

2.4 Hướng dẫn thực hành

Bài thực hành 1:

- 1. Tạo một project mới trên phần mềm ModelSim, đặt tên: E/CE221-Lab/Lab1_1-MSSV.
- 2. Sử dụng ngôn ngữ Verilog HDL thiết kế bộ đếm như trên Hình 1-1 với giá trị ban đầu của mạch đếm được nạp vào thông qua các chân Preset và Clear trên phần mềm mô phỏng ModelSim.
- 3. Viết testbench tạo giá trị cho các tín hiệu input và chạy mô phỏng kiểm tra chức năng của thiết kế.

Bài thực hành 2:

1. Tạo một project mới trên phần mềm ModelSim, đặt tên: E/CE221-Lab/Lab1_2-MSSV.

2. Sử dụng ngôn ngữ Verilog HDL, thiết kế một tập gồm 32 thanh ghi, mỗi thanh ghi 4 byte. Tập thanh ghi (Register File) có các tín hiệu sau: ReadAddress1[4:0], ReadAddress2[4:0], WriteAddress[4:0], WriteData[31:0], ReadData1[31:0], ReadData2[31:0], ReadWriteEn.

3. Viết testbench tạo giá trị cho các tín hiệu input và chạy mô phỏng kiểm tra chức năng của thiết kế.

Bài 3. THIẾT KẾ MẠCH TUẦN TỰ BẰNG MÔ HÌNH MÁY TRẠNG THÁI HỮU HẠN

3.1 Mục tiêu

♣ Sử dụng ngôn ngữ Verilog HDL, thiết kế một mạch tuần tự bằng mô hình máy trạng thái hữu hạn (FSM).

3.2 Nội dung thực hành

Sử dụng ngôn ngữ Verilog HDL thiết kế một mạch tuần tự theo mô hình máy trạng thái kiểu Moore. Hệ tuần tự này có chức năng phát hiện 3 bit ngỗ vào (X) liên tiếp có giá trị là 010 thì ngỗ ra Z=1.

3.3 Sinh viên chuẩn bị trước ở nhà

- ♣ Sử dụng ngôn ngữ Verilog HDL thiết kế một mạch tuần tự theo mô hình máy trạng thái kiểu Moore có sơ đồ khối như trong Hình 2-1. Hệ tuần tự này có chức năng phát hiện 3 bit ngõ vào (X) liên tiếp có giá trị là 010 thì ngõ ra Z = 1.
- ➡ Viết testbench tạo giá trị cho các tín hiệu input và chạy mô phỏng kiểm tra chức năng của thiết kế.

3.4 Hướng dẫn thực hành

Bài thực hành 1:

- Tạo một project mới trên phần mềm Quartus II, đặt tên: E/CE221-Lab/Lab2_1-MSSV.
- 2. Sử dụng ngôn ngữ Verilog HDL thiết kế một mạch tuần tự theo mô hình máy trạng thái kiểu Moore. Hệ tuần tự này có chức năng phát hiện 3 bit ngõ vào (X) liên tiếp có giá trị là 010 thì ngõ ra Z = 1.
- 3. Viết testbench tạo giá trị cho các tín hiệu input và chạy mô phỏng kiểm tra chức năng của thiết kế.

Bài thực hành 2:

- 1. Tạo một project mới trên phần mềm Quartus II, đặt tên: E/CE221-Lab/Lab2_2-MSSV.
- 2. Sử dụng ngôn ngữ Verilog HDL, hiện thức thiết kế bộ nhớ dữ liệu (Data Memory) SRAM có các tín hiệu sau: Address[31:0], WriteData[31:0], ReadData[31:0], WriteEn, ReadEn và viết testbench kiểm tra chức năng trên trên phần mềm mô phỏng ModelSim.
- 3. Viết testbench tạo giá trị cho các tín hiệu input và chạy mô phỏng kiểm tra chức năng của thiết kế.

Bài 4. THIẾT KẾ ALU

4.1 Mục tiêu

♣ Sử dung ngôn ngữ Verilog HDL, thiết kế được một ALU 32-bit đơn giản.

4.2 Nội dung thực hành

Sử dụng ngôn ngữ Verilog HDL, thiết kế bộ ALU 32-bit có sơ đồ khối và các chức năng như Hình 3-1 bên dưới. Trong đó, lệnh Add và Subtract được thực hiện trên 2 số có dấu – bù 2 32-bit. Cờ báo add_sub_overflow sẽ được bật lên 1 khi mạch phát hiện có overflow xảy ra.

М	S ₁	So	ALU Operations
0	0	0	Complement A
0	0	1	AND
0	1	0	EX-OR
0	1	1	OR
1	0	0	Decrement A
1	0	1	Add
1	1	0	Subtract
1	1	1	Increment A

Hình 3-1 Bảng trạng thái ALU

4.3 Sinh viên chuẩn bị ở nhà

♣ Sử dụng ngôn ngữ Verilog HDL, thiết kế bộ ALU 32-bit có các chức năng như Hình 3-1. ➡ Viết testbench tạo giá trị cho các tín hiệu input và chạy mô
phỏng kiểm tra chức năng của thiết kế.

4.4 Hướng dẫn thực hành

Bài thực hành 1:

- Tạo một project mới trên phần mềm Quartus II, đặt tên: E/CE221-Lab/Lab3_1-MSSV.
- 2. Sử dụng ngôn ngữ Verilog HDL, thiết kế bộ ALU 32-bit có các chức năng như Hình 3-1.
- 3. Viết testbench tạo giá trị cho các tín hiệu input và chạy mô phỏng kiểm tra chức năng của thiết kế.

Bài thực hành 2:

- Tạo một project mới trên phần mềm Quartus II, đặt tên: E/CE221-Lab/Lab3_2-MSSV.
- Sử dụng ngôn ngữ Verilog HDL, thiết kế bộ MUX 2-1 với ngô vào/ngô ra là 32 bits.
- 3. Viết testbench tạo giá trị cho các tín hiệu input và chạy mô phỏng kiểm tra chức năng của thiết kế.

Bài 5. THIẾT KẾ DATAPATH ĐƠN GIẨN

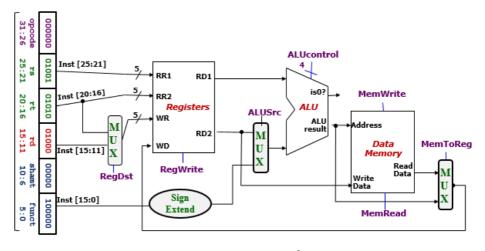
5.1 Mục tiêu

♣ Sử dung ngôn ngữ Verilog HDL, thiết kế được một DATAPATH đơn giản theo kiến trúc MIPS.

5.2 Nội dung thực hành

Sinh viên dựa vào lý thuyết về DATA PATH của kiến trúc MIPS đã học trong môn Kiến trúc máy tính như trên Hình 4-1 và sử dụng lại các module đã thiết kế trong các lab trước để thiết kế một DATAPATH thực hiện lệnh các lệnh sau dùng ngôn ngữ Verilog HDL:

- **❖** add \$1, \$2, \$3
- **❖** 1w \$1, 0(\$2)
- **❖** sw \$1, 0(\$2)

Hình 4-1 Data path theo kiến trúc MIPS

5.3 Sinh viên chuẩn bị ở nhà

- Kiểm tra lại các module MUX, Register File, ALU, Data Memory đã thiết kế trong các bài Lab trước.
- 2. Tìm hiểu lại kiến trúc và cách thức hoạt động của DATAPATH trong kiến trúc MIPS.
- 3. Phân tích hoạt động DATAPATH trong Hình 4-1.

5.4 Hướng dẫn thực hành

- 1. Tạo một project mới trên phần mềm ModelSim, đặt tên: E/CE221-Lab/Lab4-MSSV.
- 2. Đưa thiết kế DATAPATH đã chuẩn bị ở nhà vào project.
- 3. Viết testbench kiểm tra thiết kế trên phần mềm mô phỏng ModelSim ứng với lệnh add \$1, \$2, \$3.
- 4. Viết testbench kiểm tra thiết kế trên phần mềm mô phỏng ModelSim ứng với lệnh lw \$1, 0(\$2).
- 5. Viết testbench kiểm tra thiết kế trên phần mềm mô phỏng ModelSim ứng với lệnh sw \$1, 0(\$2).

Bài 6. THIẾT KẾ SIMPLE CONTROL UNIT

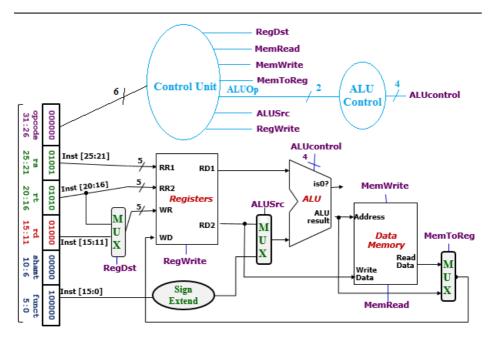
6.1 Mục tiêu

♣ Sử dụng ngôn ngữ Verilog HDL, thiết kế được một Control Unit đơn giản.

6.2 Nội dung thực hành

Dựa vào DATAPATH đã được thiết kế trong lab 4 và các lý thuyết liên quan, sinh viên sẽ tiến hành thiết kế 2 khối Control Unit và ALU Control nhằm điều khiển DATAPATH này như trên Hình 5-1 để thực hiện các lệnh sau sử dụng ngôn ngữ Verilog HDL:

- **❖** add \$1, \$2, \$3
- **❖** 1w \$1, 0(\$2)
- **❖** sw \$1, 0(\$2)

Hình 5-1 Data path và Control Unit theo kiến trúc MIPS

6.3 Sinh viên chuẩn bị ở nhà

1. Lập bảng sự thật:

Op	Lệ	ALU	ALUc	Re	Me	me	Me	A	Re
cod	nh	Op	ontrol	gD	mR	m	mT	L	g
e		[1:0]	[3:0]	st	ead	Wr	oR	U	W
						ite	eg	Sr	rit
								c	e
000	add	10	0101						
001									

000	sw	00	0101			
010						
000	lw	00	0101			
100						

6.4 Hướng dẫn thực hành

- Tạo một project mới trên phần mềm ModelSim, đặt tên: E/CE221-Lab/Lab5-MSSV.
- 2. Đưa thiết kế khối Control Unit và khối ALU Control đã chuẩn bị ở nhà vào project.
- 3. Viết testbench kiểm tra thiết kế trên phần mềm mô phỏng ModelSim ứng với bảng chức năng sau:

Opcode	Lệnh	ALUOp	ALUcontrol	
		[1:0]	[3:0]	
000001	add	10	0101	
000010	SW	00	0101	
000100	lw	00	0101	

Bài 7. THIẾT KẾ SIMPLE PROCESSOR

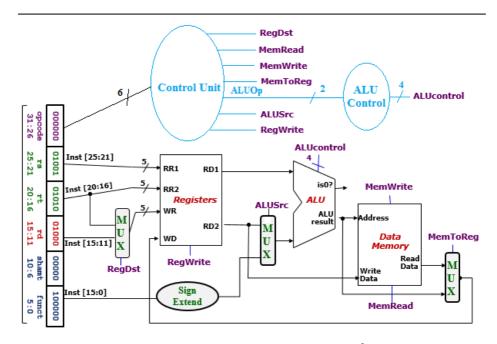
7.1 Mục tiêu

♣ Sử dụng ngôn ngữ Verilog HDL, thiết kế được một Processor đơn giản

7.2 Nội dung thực hành

Sử dụng khối thiết kế DATAPATH và khối thiết kế Control Unit, ALU Control để thiết kế một Processor đơn giản thực hiện các lệnh sau:

- **❖** add \$1, \$2, \$3
- **❖** 1w \$1, 0(\$2)
- **❖** sw \$1, 0(\$2)

Hình 6-1 Data path và Control Unit theo kiến trúc MIPS

7.3 Sinh viên chuẩn bị ở nhà

Mạch kết nối hoàn chỉnh của simple Processor từ simple DATAPATH (lab 4) và simple Control Unit (lab 5).

7.4 Hướng dẫn thực hành

- Tạo một project mới trên phần mềm ModelSim, đặt tên: E/CE221-Lab/Lab6-MSSV.
- 2. Đưa thiết kế khối Control Unit và khối ALU Control đã chuẩn bị ở nhà vào project.

3. Viết testbench kiểm tra thiết kế trên phần mềm mô phỏng ModelSim ứng với bảng chức năng sau.